

УДК: 658.5:004.9

*Цюпаченко Ю. С., здобувач вищої освіти,
Анісімова О. М., д-р екон. наук, професор,
в. о. завідувача кафедри інформаційних систем управління,
Донецький національний університет імені Василя Стуса*

ВИКОРИСТАННЯ СИСТЕМИ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ У ДІЯЛЬНОСТІ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПІДРОЗДІЛУ ПІДПРИЄМСТВА

Анотація. У роботі розглянуто роль систем інформаційно-аналітичного забезпечення (ІАЗ) у діяльності адміністративних підрозділів підприємств. Проаналізовано функціональні можливості ІАЗ, їх вплив на ефективність управлінських процесів та ухвалення рішень. Визначено основні проблеми, що виникають під час впровадження таких систем, зокрема технічні, організаційні та кадрові труднощі. Акцентовано на необхідності подальших досліджень, спрямованих на оцінку ефективності ІАЗ та їх адаптацію до специфіки різних галузей економіки.

Ключові слова: інформаційно-аналітичне забезпечення, управління підприємством, адміністративний підрозділ, ефективність, проблеми впровадження, цифрова трансформація.

Вступ. Сучасні підприємства функціонують у середовищі з високим рівнем конкуренції та динамічними змінами, що потребує своєчасної та достовірної інформації для ухвалення ефективних управлінських рішень. Упровадження систем інформаційно-аналітичного забезпечення (ІАЗ) стає ключовим інструментом підвищення результативності управління й контролю діяльності адміністративних структур підприємства [1]. Такі системи сприяють формуванню єдиного інформаційного простору і забезпечують якісну підтримку процесів ухвалення управлінських рішень.

Основний текст. Інформаційно-аналітичне забезпечення визначається як сукупність технологій і процедур, орієнтованих на збирання, обробку, аналіз та інтерпретацію даних, необхідних для ефективного управління підприємством [1]. Його використання підвищує точність прогнозування, якість планування і рівень обґрунтованості управлінських дій.

Впровадження інформаційно-аналітичних систем забезпечує інтеграцію управлінських і аналітичних потоків, створюючи єдиний інформаційний простір організації. На думку Ж. Кононенко, Ю. Грибовської та Г. Карнаухової це є передумовою запровадження концепції data-driven management, коли рішення ухвалюються на основі достовірних даних [1]. Для адміністративного підрозділу це означає можливість швидкого обміну інформацією, ефективного планування робіт і підвищення рівня контролю за їх виконанням.

М. Криїдик, М. П'ятничка та І. Лісовський зазначають, що сучасні системи ІАЗ поєднують функції централізації даних із внутрішніх і зовнішніх джерел, аналітичної обробки інформації, підготовки управлінських звітів, візуалізації результатів і моніторингу процесів із позиції економічної безпеки [2]. Такі інструменти забезпечують оперативне реагування на зміни зовнішнього середовища, зменшення управлінських ризиків і раціональне використання ресурсів підприємства.

Р. Грінченко та О. Колібабчук підкреслюють, що впровадження ІАЗ потребує послідовного проходження кількох етапів: аналізу інформаційних потоків і потреб користувачів, побудови аналітичної бази, вибору відповідного програмного забезпечення, налагодження комунікацій між підрозділами та оцінювання ефективності роботи системи [3]. Важливим чинником успішного функціонування ІАЗ є підготовка персоналу, адже рівень цифрової грамотності безпосередньо впливає на якість використання інструментів аналітики.

Разом із численними перевагами застосування ІАЗ супроводжується певними проблемами, які гальмують їх ефективне використання. Насамперед це висока вартість упровадження програмних рішень і складність інтеграції нових систем з уже існуючими інформаційними платформами підприємства. Часто відсутня узгодженість між вимогами користувачів і технічними можливостями системи, що призводить до дублювання інформації або її втрати. Важливою проблемою є недостатня підготовка персоналу до роботи з аналітичними інструментами, що знижує якість аналітичних звітів і ускладнює інтерпретацію результатів. У багатьох випадках спостерігається опір змінам серед працівників, які звикли до традиційних методів управління. Також актуальним залишається питання інформаційної безпеки, адже централізація даних створює ризики несанкціонованого доступу та витоку інформації. Ефективність роботи системи документно-інформаційного забезпечення визначається ступенем інтеграції аналітичних і управлінських процесів, що забезпечує швидкий доступ до достовірних даних [4]. Проблема оновлення і стандартизації даних із різних джерел зумовлює необхідність постійного контролю якості інформаційних ресурсів, без якого система втрачає аналітичну достовірність.

Попри зазначені труднощі, використання ІАЗ дає змогу значно скоротити час підготовки управлінських рішень, мінімізувати помилки у звітності, підвищити точність прогнозів і забезпечити прозорість управлінських процесів. У перспективі такі системи можуть перетворитися на базовий елемент цифрової трансформації підприємства.

Висновки. Системи інформаційно-аналітичного забезпечення є важливою складовою сучасного управління підприємством. Вони формують базу для ухвалення обґрунтованих рішень і підвищують ефективність діяльності адміністративних підрозділів. Незважаючи на наявність проблем технічного, організаційного та кадрового характеру, ІАЗ забезпечують єдиний інформаційний простір і підвищують рівень управлінської прозорості.

Список використаних джерел

1. Кононенко Ж., Грибовська Ю., Карнаухова Г. Інформаційно-аналітичне забезпечення в системі управління підприємством. *Економіка та суспільство*. 2023. № 47. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2167> (дата звернення: 25.10.2025).
2. Криїдик М., П'ятничка М., Лісовський І. Інформаційно-аналітичне забезпечення управління ресурсами підприємств з позиції економічної безпеки. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2025. Т. 340, № 2. С. 104–108. URL: <https://heralds.khmnpu.edu.ua/index.php/heralds/article/view/1660> (дата звернення: 25.10.2025).
3. Грінченко Р., Колібабчук О. Поняття та складові інформаційно-аналітичного забезпечення управління бізнес-процесами підприємств. *Економічний простір*. 2024. С. 165–170.

URL: <https://economic-prostir.com.ua/wp-content/uploads/2025/01/196-165-170-grinchenko.pdf> (дата звернення: 25.10.2025).

4. Анісімова О. М., Лукаш Г. П. Формування системи документно-інформаційного забезпечення в умовах цифрових комунікацій. *Прикладні аспекти сучасних міждисциплінарних досліджень*: матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції, м. Вінниця, 24 лист. 2023. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2023. С. 9–11. URL: <https://jpasmd.donnu.edu.ua/article/view/14742> (дата звернення: 25.10.2025).